

מדינת ישראל
משרד החינוך

ראמ"ה
הרשות הארצית
למידה והערכה בחינוך

המזכירות הפדגוגית

מס' זהות:	כיתה + מס' כיתה:
שם משפחה:	סמל מוסד:
שם פרטי:	מקצוע:
שם ביה"ס:	

מיצ"ב

מבחן בעברית

כיתה ה' | נוסח ד
חרדי

שם התלמיד/ה: _____

הכיתה: _____

951-EVR-019-5D-SOF-net

9511

951-01-05-04-01-01-018-019-03

לפניכם מבחן בעברית.

- במבחן שני טקסטים, שאלות העוסקות בטקסטים האלה ומשימה בהבעה בכתב.
- קראו את הטקסטים בעיון והשיבו על כל השאלות ברצינות רבה ובתשומת לב.
- הקפידו על ניסוח בהיר בכל התשובות ובמשימה בהבעה בכתב.
- אם תתבקשו לבחור תשובה נכונה אחת מבין כמה תשובות, סמנו $\times$ ליד התשובה שבחרתם.
- לרשותכם **90 דקות**, אך אם תזדקקו לזמן נוסף אמרו למשגיח ותקבלו עוד עשרים דקות.

בהצלחה!

התחילו לעבוד בעמוד הבא.

חלק ראשון

קראו את הסיפור שלפניכם, וענו על השאלות שאחריו.

צבעים נסתרים

- יעקב צעד לעבר הבית של סבא שלו. בכל יום שלישי יעקב וסבא אוכלים ארוחת צוהריים יחד, ולאחר מכן הם מציירים. גם היום הם יעשו זאת, אך היום יעקב יודע בדיוק מה יענה כשסבא ישאל אותו באיזה צבע הוא רוצה לצייר את היום שעבר עליו – בצבע שחור. סבא של יעקב הוא צייר אומן. כל מי שמבקר אותו רואה פן ציור בחדר עבודתו, שעליו מונח ציור שאינו גמור, ועשרות דפים צבועים בצבעים שונים פזורים מסביב. הדפים האלה שייכים לנכדים של סבא, הנוהגים לבקרו – כל אחד מהם ביום אחר בשבוע. לאחר שסבא מסיים לאכול את הארוחה עם אחד הנכדים, הם נכנסים אל חדר העבודה יחד, בוחרים צבעים ומציירים את היום שעבר עליהם – סבא מצייר את היום שלו, והנכד מצייר את היום שלו.
- 5 בחירת הצבעים אינה קלה ליעקב כלל. בכל יום שלישי הוא מתלבט מה הוא הצבע המתאים ביותר, אבל היום הוא אינו מתלבט כלל. הוא יודע בדיוק איזה צבע מתאים ליום שלו – שחור, שחור, שחור!
- כבר כשנקש יעקב על דלת ביתו של סבא, הרגיש סבא שמשהו לא טוב עבר עליו.
- "מה שלומך, נכדי האהוב?" הוא שאל את יעקב בזמן שהתחמם תבשיל על הכיריים.
- 15 "בסדר", השיב יעקב.
- "ומה יש לתלמיד החכם שלנו לספר?" המשיך סבא לשאול.
- "לא כלום..." ענה יעקב ומשך בכתפיו.
- "אם כך", השיב סבא, "אני אספר לך מה למדתי היום," ובלי להתמהמה שיתף את יעקב בסוגיה שבה עסק באותו בוקר עם הרב לוי, החברותא שלו ללימודי גמרא.
- 20 יעקב החל לערוך את השולחן והקשיב לסבא בהיסח הדעת. מוחו עדיין היה טרוד במחשבות על היום המרגיז שעבר עליו. "אוף, איזה יום שחור זה היה!"
- מייד לאחר הארוחה נכנסו סבא ויעקב לחדר העבודה.
- "באילו צבעים נצייר הפעם?" שאל סבא והגיש ליעקב קופסת צבעי "פנדה".

יעקב לא היסס. הוא הוציא את הצבע השחור, לקח דף גדול וחלק וצבע את כולו בשחור.

25 "עד כדי כך?" שאל סבא.

יעקב הנהן. בידיים מלוכלכות הוא מחה את הדמעות שזלגו על לחייו, ובלִי מְשִׁים נמרחו שבילים שחורים על פניו בַּמקום שבו זלגו הדמעות.

סבא חיכה שיעקב יירגע מעט, ואז החליף את הדף השחור בדף חדש. הוא ביקש מיעקב לצייר את היום שלו שוב שלב אחר שלב.

30 "אין טעם לצייר בשלבים. כל היום הזה היה שחור ומרגיז", אמר יעקב.

סבא הנהן ושוב הושיט ליעקב את קופסת הצבעים.

"נתחיל מהתחלה", הוא אמר. "מה קרה בהפסקה של הבוקר?"

35 יעקב עצם את עיניו וניסה להיזכר.

"בהפסקה של הבוקר... בהפסקה של הבוקר ניצחתי את שימי במשחק קלפים והרווחתי חמישה קלפים חדשים." הוא נטל צבע כתום זוהר וצבע את הפינה השמאלית של הדף.

40

"ובשיעור משנה?" המשיך סבא לשאול.

"עניתי על השאלה ששאל המלמד, ותשובתי התאימה לפירוש של בעל התוספות. המלמד התרגש ואמר שעוד אגדל להיות תלמיד חכם," נזכר יעקב וצבע את מרכז הדף בצבע זהב מרהיב.

45 "ואחר הצוהריים, בשיעור חשבון?"

"סיימתי לפתור את התרגילים לפני כל התלמידים," ענה יעקב וצבע את החלק התחתון של הדף בצבע סגול, הצבע של ספר החשבון.

לאט לאט התמלא הדף צבעים – תכלת וזהב, כתום וסגול, ירוק וצהוב וצבעים אחרים.

עיניו של יעקב נחו על הצבע השחור שבקופסת הצבעים, ואז הוא נזכר...

50 "אבל בשיעור גמרא פטפטתי עם חבר, והמלמד כעס עליי וביקש ממני לצאת מהכיתה," הוא אמר ולקח את הצבע השחור. "כשיצאתי פגשתי את המנהל, והוא התפלל לראות אותי מחוץ לכיתה. התביישתי מאוד והתחלתי לבכות." יעקב התחיל לכסות את כל הצבעים היפים שבדף בַּמַּעֲטָה עבה של צבע שחור.

55 "כשחזרתי לכיתה כולם ראו שהעיניים שלי אדומות. ואחר כך..." המשיך יעקב לספר בעודו צובע את הדף בשחור כהה, "אחר כך נכנס המפקח לכיתה כדי לבחון את התלמידים, ובדיוק כשהוא הגיע אליי הסתיים השיעור. הצטערתי שהוא לא הספיק לשאול אותי אפילו לא שאלה אחת כי ידעתי את החומר היטב."

הדף היה שחור לגמרי. לא היה אפשר לנחש שגוונים כה רבים ויפים מסתתרים מתחת לשכבה העבה של הצבע השחור.

60 "אם כן, איזה יום היה לך בסופו של דבר?" התעניין סבא והגיש ליעקב כוס מים קרים. "שחור," ענה יעקב נחרצות.

"ומה בנוגע לניצחון במשחק הקלפים ולהצלחה בחשבון?" שאל סבא.

יעקב הרהר... אולי סבא צודק. היום שלי לא היה נורא ואיום, בעצם הוא היה טוב למדי.

סבא הביט ביעקב ואמר: "כשאנו חווים חוויה לא נעימה, אנו מתקשים לראות את הטוב שהיה לפנינו או את הטוב שיהיה אחריה. בדיוק כמו הצבע השחור שכיסה לגמרי את כל הצבעים היפים שבהם צבעת לפני כן." סבא הרים את הדף של יעקב והוציא סיכה חדה מהארון, "אבל החוכמה היא לגלות את הצבעים הנסתרים ולראות את כל הטוב שהוא מסתיר, בדיוק כך," הוא אמר ליעקב, ובעזרת הסיכה חרט ציור עדין בתוך הרקע השחור.

יעקב הוקסם מהמראה שנגלה לעיניו. בכל המקומות שבהם חרט סבא הופיעו לפתע הצבעים שבהם הוא צבע לפני כן – תכלת וזהב, כתום וסגול, ירוק וצהוב ועוד צבעים רבים, והצבע השחור הבליט את יופיים.

70 "אתה מבין, נכדי?" שאל סבא וחיך, "מי שיודע לחשוף את הצבעים הנסתרים בתוך השחור, מגלה שהצבע השחור מבליט את הצבעים הנפלאים שהוא מסתיר."

השלימו את החסר בקטע שלפניכם לפי הסיפור (שורות 1–12).

.1

הנכדים של סבא מבקרים אותו מדי שבוע. בכל יום נכד אחר מבקר אותו.
הם אוכלים עם סבא ארוחת צוהריים, ואחר כך _____⁽¹⁾ איתו על
דפים שנמצאים בחדר העבודה שלו. כל נכד בוחר את הצבעים המתאימים
לתאר את ה _____⁽²⁾ שעבר עליו.
בכל פעם שיעקב מצייר עם סבא, הוא _____⁽³⁾ איזה צבע יבחר,
אך היום הוא יודע בביטחון שיבחר רק צבע אחד: צבע _____⁽⁴⁾.

יעקב חזר מבית הספר ומצב רוחו היה רע.

.2

כתבו שתי סיבות לכך.

.1

.2

בשורות 11–12 כתוב: "הוא יודע בדיוק איזה צבע מתאים... שחור, שחור, שחור!"

.3

המילה **שחור** כתובה במשפט הזה שלוש פעמים כדי להדגיש את –

1 ☐ החוכמה של יעקב.

2 ☐ היצירתיות של יעקב.

3 ☐ ההתלבטות של יעקב.

4 ☐ ההרגשה של יעקב.

4.

בשורה 20 כתוב: "יעקב... הקשיב לסבא בהיסח הדעת."

למה הכוונה במשפט הזה?

- 1 ☐ יעקב לא התרכז בדבריו של סבא.
- 2 ☐ יעקב לא הגיב לדבריו של סבא.
- 3 ☐ יעקב לא הבין את דבריו של סבא.
- 4 ☐ יעקב לא שמע את דבריו של סבא.

5.

מדוע ביקש סבא מיעקב לצייר את היום שלו שלב אחר שלב?

- 1 ☐ כי הוא רצה שיעקב ייזכר במקרים אחרים שקרו לו באותו יום.
- 2 ☐ כי הוא חשב שקשה ליעקב לצייר את הציור בבת־אחת.
- 3 ☐ כי הוא חשב שכך יהיה הציור של יעקב יפה יותר.
- 4 ☐ כי הוא רצה לדעת מדוע יעקב עצוב.

6.

יעקב סיים לצייר את הציור בפעם השנייה והרגשתו השתנתה.

1. מה הרגיש יעקב כשצייר את הציור שלו בפעם הראשונה?

2. מה הרגיש יעקב לאחר שסיים לצייר את הציור בפעם השנייה?

7.

בשורות 52–53 כתוב: "יעקב התחיל לכסות את כל הצבעים היפים שבדף במַעֲטָה עבה של צבע שחור."

מה פירוש המילה מַעֲטָה?

1 ☐ צבע

2 ☐ עט

3 ☐ כיסוי

4 ☐ נייר

8.

לפעמים אנחנו מתארים רגשות בעזרת הצבע השחור.

סמנו ✓ לצד שני המשפטים שבהם מתואר רגש בעזרת הצבע השחור.

(1) _____ הבוקר חבשתי את הכובע השחור שקיבלתי מתנה ליום הולדתי.

(2) _____ יומי היה שחור משחור כי נכשלתי בכל מה שעשיתי.

(3) _____ אם אני רואה דגל שחור בחוף הים, אני מבין שאסור להיכנס למים.

(4) _____ ראיתי את הציון הנמוך במבחן, התאכזבתי ושקעתי במרה שחורה.

(5) _____ אני מעדיף לשחק בכלי המשחק השחורים במשחק השחמט.

9.

תארו מקרה אחד שקרה לסבא במשך היום לפי הסיפור.
כתבו באילו צבעים, לדעתכם, היה משתמש אילו צייר
סבא את המקרה הזה.

הסבירו מדוע הוא היה משתמש דווקא בצבעים האלה.

בכתיבתכם הקפידו על
ניסוח בהיר, על סימני
פיסוק נכונים, על כתיב נכון
ועל כתב יד ברור.

☐
☐

כ

10.

במשפטים שלפניכם מתואר מה קרה כשיעקב צייר עם סבא.
סדרו את המשפטים לפי סדר האירועים בסיפור.
כתבו את המספר המתאים במשבצת הריקה שליד כל משפט.

יעקב צייר את היום שלו בצבע שחור.	1
סבא חרט ציור בתוך הרקע השחור בעזרת סיכה חדה.	
צבעים יפים נחשפו מתחת לצבע השחור.	
סבא החליף את הדף הצבוע שחור בדף חדש.	
יעקב כיסה את הצבעים היפים בצבע שחור.	
יעקב צייר את היום שלו בשלבים, כל שלב בצבע אחר.	

11.

שם הסיפור הוא "צבעים נסתרים".
השם מרמז שהצבעים בציור של יעקב הוסתרו בצבע שחור.
מה עוד היה נסתר מעיני יעקב לפי הסיפור?

12.

סבא לימד את יעקב שיעור חשוב לחיים.

איזה שיעור חשוב הוא לימד אותו?

- 1 ☐ חשוב להתאפק ולכבוש את הכעס.
- 2 ☐ חשוב לחפש את הטוב גם כשרע.
- 3 ☐ צריך ללמוד מטעויות שנעשו בעבר.
- 4 ☐ צריך לחשוב היטב לפני כל מעשה.

13.

במשפטים שלפניכם חסרה מילת קישור.

כתבו את מילת הקישור המתאימה בכל משפט. השתמשו במילים שבמחסן המילים.

1. יעקב הוא תלמיד טוב, _____ התפלא המנהל לראות אותו מחוץ לכיתה.
2. סבא נעזר בסיכה חדה _____ לחרוט בציור.
3. יעקב צבע את הדף בצבעים מרהיבים, _____ תכלת זהב, כתום וסגול.

מחסן המילים

לעומת זאת	כגון	אילו
כדי	אך	לכן

14.

לפניכם צמדי מילים.

סמנו ליד כל צמד מילים אם הן מילים נרדפות או לא נרדפות.

לא נרדפות	נרדפות	צמדי המילים
☐ ₂	☐ ₁	1. להתמהמה – להתעכב
☐ ₂	☐ ₁	2. גִּוּוֹנִים – ציורים
☐ ₂	☐ ₁	3. תבשיל – סיר
☐ ₂	☐ ₁	4. הִרְהֵר – חשב
☐ ₂	☐ ₁	5. לָקַח – נָטַל

15.

לפניכם חוות דעת שכתב תלמיד בנוגע לסיפור "צבעים נסתרים".

כתבו את המילים שמתחת לכל קו במילה אחת.

הסופרת האהובה עליי כתבה את הסיפור "צבעים נסתרים".

(דוגמה)

קראתי את סיפור (הסיפור שלה)אלה (1) בעקבות הקריאה: (המחשבות שלי)נהניתי לקרוא את הסיפור כי (2) ריגשה אותי מאוד. (העלילה שלו)

לאחר שסיימתי לקרוא את הסיפור הסתקרנתי. רציתי לדעת מה תהיה

דעתם של ההורים של יעקב על (3) (הציור שלו)ומה תהיה (4) על כל מה שקרה. (התגובה שלהם)

16.

בכל משפט מהמשפטים שלפניכם מילים מודגשות.

כתבו את המילים המודגשות בלשון **רבים**.

דוגמה: צבעתי בצבע כהה.

צבעתי ב צבעים כהים.

1. הלכתי במסדרון הארוך של בית הספר.

הלכתי ב _____ של בית הספר.

2. יהונתן צייר עיר יפה.

יהונתן צייר _____.

17.

1. בשורות 6-7 כתוב: "לאחר שסבא מסיים לאכול את הארוחה עם אחד הנכדים,

הם נכנסים אל חדר העבודה יחד..."

למי הכוונה במילה **הם**?

2. בשורות 67-68 כתוב: "אבל החוכמה היא לגלות את הצבעים הנסתרים ולראות את

כל הטוב שהוא מסתיר..."

למי הכוונה במילה **הוא**?

הבעה בכתב

.18

၁၀

מ

את

ל

□

2

ת

9

כ

!

המשיכו לקרוא בעמוד 18.

חלק שני

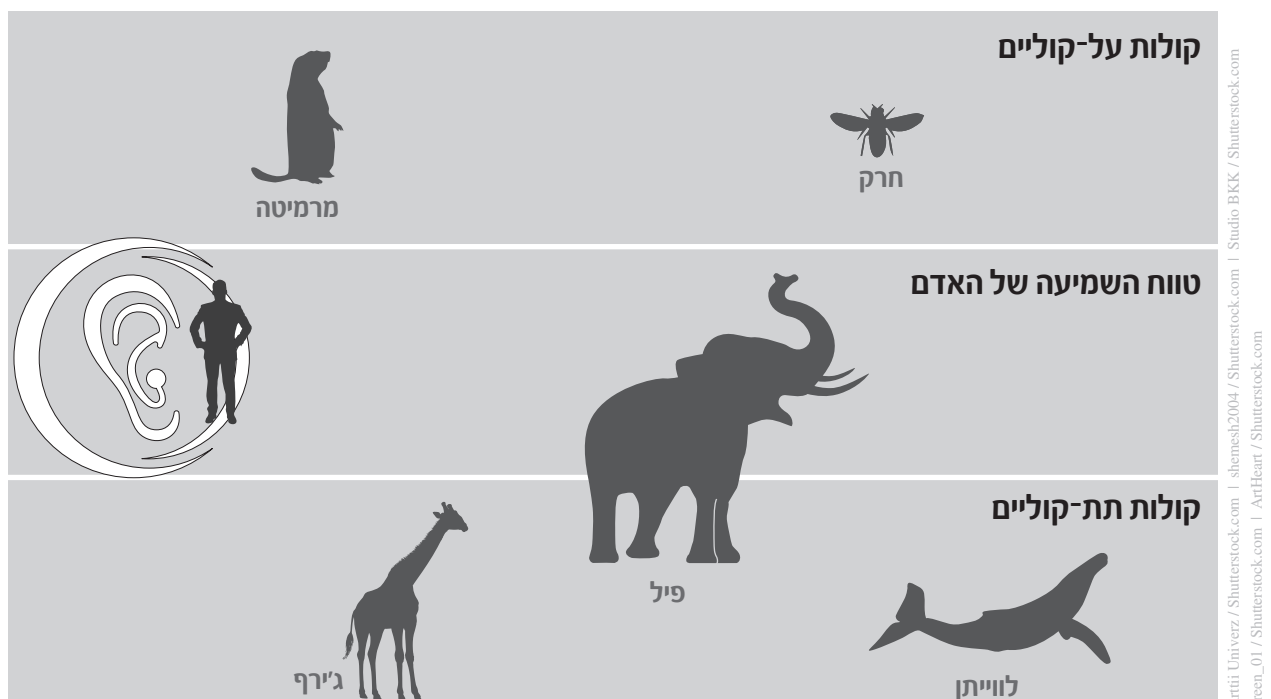
קראו את טקסט המידע שלפניכם, וענו על השאלות שאחריו.

שתיקת החיות

שנים רבות חשבו בני האדם שבעלי חיים מסוימים, כמו הג'ירף, העטלף והלווייתן, הם אילמים, כלומר אינם מסוגלים להשמיע קול. בני האדם חשבו כך משום שהם לא היו מסוגלים לשמוע את קולות בעלי החיים האלה. היו בני אדם שרצו להבין איך בעלי החיים מתקשרים זה עם זה ללא קול, ולשם מה ברא להם הקדוש ברוך הוא פה ואוזניים אם הם אינם משתמשים בהם. ככל שהתפתחו והשתכללו המכשירים להקלטת צלילים, כך מצאו בני האדם תשובות לשאלותיהם וגילו את נפלאות הבריאה בנוגע לקולות בעלי החיים ולתקשורת ביניהם.

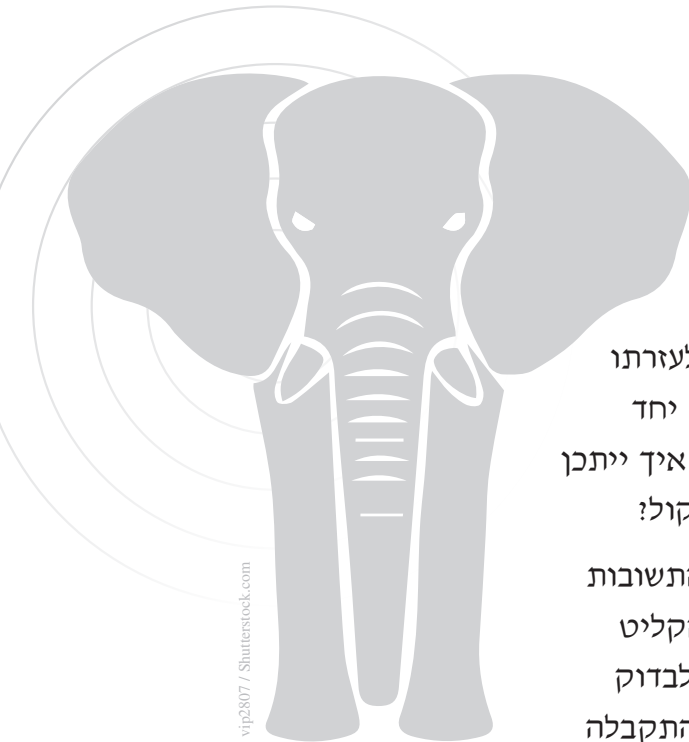
עם הזמן התברר שבעלי חיים שנחשבו אילמים בעצם "מדברים" ואפילו "צועקים", אך הם עושים זאת בקולות שבני האדם אינם מסוגלים לשמוע. הקולות שבעלי החיים האלה משמיעים הם מחוץ לטווח השמיעה של האדם. חלק מהקולות גבוהים יותר מטווח השמיעה של האדם, למשל קולות של חרקים, והם נקראים קולות על-קוליים. חלק מהקולות נמוכים יותר מטווח השמיעה של האדם, למשל קולות של לווייתנים, והם נקראים קולות תת-קוליים.

איור 1

קולות תת־קוליים של בעלי חיים הוקלטו בפעם הראשונה על ידי חוקרי ימים ואוקיינוסים. החוקרים הצליחו להקליט קולות נמוכים מאוד שהשמיעו לווייתנים זה לזה ממרחק עצום. עם הזמן הם הצליחו להקליט קולות תת־קוליים של בעלי חיים נוספים, למשל הפילים.

שיחת הפילים

- מאז ומעולם ידעו בני האדם שהפילים משמיעים תרועות אֵיוֹם חזקות כדי להרחיק אויבים. הם חשבו שאלה הקולות היחידים שהפילים משמיעים. במשך שנים רבות הם שאלו את עצמם: כיצד הפילים מוצאים זה את זה בשטחים עצומים? איך הם נִזְעָקִים ובאים מייד ממרחקים לעזרתו של פיל במצוקה? איך כל הפילים בעדר מתרחקים יחד ממקור סכנה, גם אם רק פיל אחד מבחין בסכנה? איך ייתכן שהם עושים את כל הפעולות האלה בלי להשמיע קול?
- בניסוי שנערך בחצר הפילים בגן החיות התקבלו התשובות לשאלות האלה. חוקרים הציבו מכשיר המסוגל להקליט קולות שהם מחוץ לטווח השמיעה של האדם כדי לבדוק אם גם הפילים משמיעים קולות כאלה. התוצאה התקבלה מייד. התברר שהפילים משמיעים קולות תת־קוליים שבני האדם אינם מסוגלים לשמוע. הם גילו גם שהקולות האלה נשמעים למרחק של כמה קילומטרים. היכולת לתקשר ממרחקים מאפשרת לפילים לחיות בשטח נרחב ועם זאת לשמור על קשר ולמסור מידע זה לזה.
- כשפיל נמצא במצוקה, מזהה סכנה או מוצא מקור מים, הוא מודיע על כך לכל הפילים שבסביבה באמצעות קולות תת־קוליים. בני האדם אינם מסוגלים לשמוע את ההודעה הזאת ואינם יודעים על קיומה. כך למשל המטיילים בְּעֶרְבוֹת אפריקה עשויים לראות קבוצת פילים נעצרת פתאום, כל הפילים פורשים את אוזניהם, מאזינים ומשנים את כיוון ההליכה שלהם בבת־אחת.

המשיכו לקרוא בעמוד 20.

מרמיטה

קולות מתחת לאדמה

40

נוסף על הקולות התת-קוליים, הנמוכים מטווח השמיעה של האדם, יש גם קולות על-קוליים. הקולות האלה גבוהים מטווח השמיעה של האדם. חוקרים גילו כי מְכַרְסָּמִים מסוגים שונים, כמו העכבר והמְרִמִּיטָה, החיים במחילות מתחת לפני האדמה, מְתַקְשְׁרִים זה עם זה באמצעות קולות על-קוליים. הם גילו שגורי עכברים שהלכו לאיבוד צייצו ללא הרף בקולות גבוהים מאוד עד שאימם העכברה מצאה אותם. הם גילו גם שהמרמיטות משמיעות שריקות על-קוליות כשהן במצוקה או כשהן מאבדות קשר עין זו עם זו.

איך מרחיקים עכברים?

לפני כמה שנים פותח מכשיר חשמלי כדי לסייע לבני האדם להרחיק עכברים מטרידים מהבתים ולהבריח אותם. המכשיר הזה משמיע צליל על-קולי שהעכברים שומעים, אך בני האדם אינם שומעים.

כשאדם מפעיל את המכשיר החשמלי, המכשיר משמיע צליל הצורם את אוזני העכברים. הצליל מרחיק את העכברים ומבריח אותם בלי להטריד את בני האדם בסביבה.

עולם הדממה

50

גם ב"עולם הדממה" שמתחת לפני הים ציפתה לחוקרים הפתעה. מקובל היה לחשוב שדגים אינם משמיעים קול ואינם שומעים כי לרוב הדגים אין אוזניים חיצוניות. אך התברר שלרוב סוגי הדגים יש אוזן פנימית. בעזרת מכשיר ייחודי הקולט קולות מתחת לפני המים,

גילו החוקרים שדגים משמיעים קול בעזרת השרירים שלהם ומְתַקְשְׁרִים בשפה ייחודית של גניחות וציוצים. כך, למשל, הדגים מזהירים זה את זה מפני סכנה ומפני טורפים. עוד גילו החוקרים כי סוגים מסוימים של דגים הם דְּבָרָנִים, ואילו סוגים אחרים של דגים מדברים זה עם זה מעט מאוד.

הגילוי שיש קולות שבני האדם אינם שומעים, אבל בעלי חיים אחרים שומעים, הוא דוגמה נפלאה לדבריו של הרמב"ם. לפי הרמב"ם, ככל שאנו מתבוננים במעשה הבריאה, כך אנו מגלים שדברים רבים נסתרים מאיתנו, אבל הם קיימים בעולם.

65

19.

ענו לפי הכתוב בתחילת הטקסט.

א. מדוע חשבו בני האדם בעבר שהג'ירף הוא אילם?

☐

ב. מה רצו בני האדם להבין בנוגע לבעלי חיים, כמו הג'ירף והעטלף?

☐

20.

השלימו את החסר בקטע שלפניכם לפי הטקסט.

בעבר חשבו בני האדם שבעלי חיים מסוימים, כמו הג'ירף והעטלף, הם אילמים, אולם **היום**, בעקבות ההתפתחות של ⁽¹⁾_____, בני האדם יודעים שבעלי החיים האלה ⁽²⁾_____.

☐
☐

21.

ענו לפי שורות 8–13 ולפי איור 1 (עמוד 18).

א. מה **משותף** לקולות של חרקים ולקולות של לוייתנים?

☐

ב. מה **הבדל** בין קולות של חרקים ובין קולות של לוייתנים?

☐

22.

לפניכם שלושה משפטים.

סמנו **נכון** או **לא נכון** ליד כל משפט לפי הטקסט ולפי איור 1 (עמוד 18).

המשפטים	נכון	לא נכון
1. קולות על-קוליים הם בטווח השמיעה של בני האדם.	☐ ₁	☐ ₂
2. הג'ירף משמיע קולות תת-קוליים.	☐ ₁	☐ ₂
3. קולות תת-קוליים הוקלטו בפעם הראשונה בחצר הפילים.	☐ ₁	☐ ₂

23.

בקטע שלפניכם חסרות מילים. בחרו את המילים המתאימות להשלמת הקטע.

חוקרים ידעו שיש קולות ש _____⁽¹⁾ מחוץ לטווח השמיעה של האדם.
(הם / הן)

הם הציבו מכשיר הקלטה בחצר פילים _____⁽²⁾ כדי לברר אם גם
(רחב / רחבה)

פילים משמיעים קול שבני האדם אינם שומעים.

ואכן, בעזרת ההקלטה _____⁽³⁾ החוקרים שהפילים משמיעים
(גילו / גילתה)

קולות תת-קוליים.

24.

לפי הטקסט, הפילים שבתמונה פורשים את אוזניהם כדי –

Dmussman / shutterstock.com

פילים פורשים את אוזניהם בערבות אפריקה

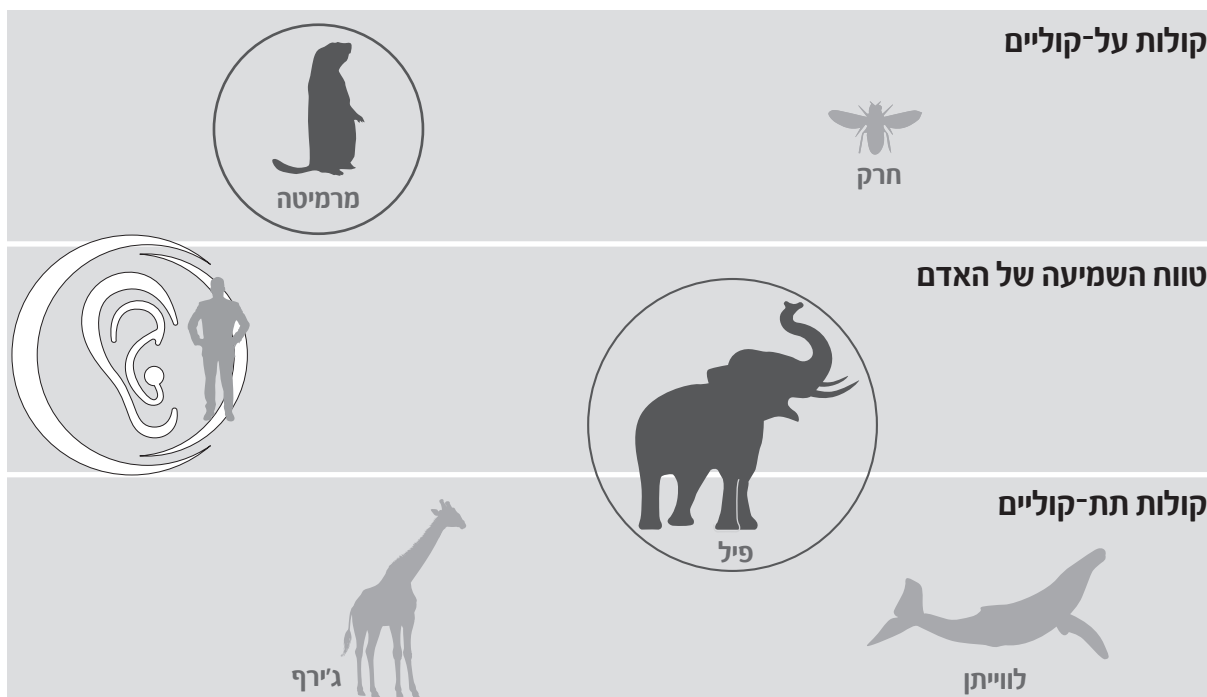
1 ☐ להודיע שהם במצוקה.

2 ☐ להרשים את המטיילים.

3 ☐ לקבל מידע מפיל אחר.

4 ☐ להודיע שמצאו מים.

25. התבוננו במיקום של המרמיטה ושל הפיל באיור.

א. היעזרו בשורות 41–49 וכתבו מדוע **המרמיטה** מוצגת במיקום הזה באיור.

ב. היעזרו בשורות 18–34 וכתבו מדוע **הפיל** מוצג על הקו באיור.

כ

בכתיבתכם הקפידו על
ניסוח בהיר, על סימני
פיסוק נכונים, על כתיב נכון
ועל כתב יד ברור.

לקראת סיור בגן החיות עליכם לכתוב קטע מידע קצר
על **תקשורת בין פילים** לפי הטקסט שקראתם.
כתבו **לשם מה** הפילים מתקשרים זה עם זה
(כתבו **לפחות** שתי מטרות), והסבירו **כיצד** הם
מתקשרים זה עם זה (כתבו **לפחות** שתי דרכים).
כתבו כ-5 שורות.

.26

בכיתה דנו תלמידים בשאלה אם השם "עולם הדממה" מתאים לעולם שמתחת
לפני הים. דוד טען שהשם **אינו מתאים** מכיוון שלא שקט מתחת לפני הים.
הסבירו את טענתו של דוד.

.27

28.

הטקסט "שתיקת החיות" עוסק בקולות בעלי חיים ובטווח השמיעה של האדם. מה תפקיד הקטע "איך מרחיקים עכברים?"

- ☐ 1. להשוות בין שני רעיונות בטקסט "שתיקת החיות".
- ☐ 2. להציג עמדה המנוגדת לעמדה בטקסט "שתיקת החיות".
- ☐ 3. להסביר את אחד המושגים בטקסט "שתיקת החיות".
- ☐ 4. להדגים שימוש במידע המתואר בטקסט "שתיקת החיות".

29.

ראיתם עכבר מתרוצץ בבית. אתם ומשפחתכם מתלבטים אם להשתמש במכשיר חשמלי כדי להרחיק את העכבר ולהבריח אותו.

1. כתבו נימוק **בעד** השימוש במכשיר החשמלי לפי הטקסט.

☐

2. כתבו נימוק **נגד** השימוש במכשיר החשמלי לפי הטקסט.

☐

3. היעזרו בנימוקים וכתבו אם תשתמשו במכשיר החשמלי.

☐

הסבירו את תשובתכם.

לפניכם קטע קצר:

30.

דגים **משמיעים** קול בעזרת השרירים שלהם. הם גונחים ומציצים, וכך הם מְתַקְשְׁרִים זה עם זה. לעיתים הם מזהירים זה את זה מפני סכנה. לפי מחקר שנערך, סוגים מסוימים של דגים הם דִּבְרָנִים, ואילו סוגים אחרים מדברים זה עם זה מעט מאוד. בעקבות הממצא הזה החוקרים רוצים להמשיך לחקור את עולם הדגים.

הפועל **משמיעים**, הכתוב בקטע, מתאר את התקשורת בין הדגים.
העתיקו מהקטע עוד שלושה **פעלים** המתארים את **התקשורת** בין הדגים.

1. _____ 2. _____ 3. _____

השלימו את המילה החסרה בכל משפט בעזרת מילה מהשורש **א-ז-נ**.

31.

1. ברגע זה אחותי _____ לקולות הציפורים.
2. מחר אני _____ לשירים האהובים עליי.
3. אחי הגדול חיבר את ה _____ החדשות לנגן המוזיקה שלו.

כל הזכויות שמורות למדינת ישראל, משרד החינוך, ראמ"ה. השימוש במסמך זה, לרבות הפריטים שבו, מוגבל למטרות לימוד אישיות בלבד או להוראה ולבחינה על ידי מוסד חינוך בלבד, לפי הרשאה מפורשת למוסד חינוך באתר ראמ"ה. זכויות השימוש אינן ניתנות להעברה. חל איסור מפורש לכל שימוש מסחרי וכן לכל מטרה אחרת שאינה מסחרית. אין להעתיק, להפיץ, לעבד, להציג, לשכפל, לפרסם, להנפיק רישיון, ליצור עבודות נגזרות בין על ידי המשתמש ובין באמצעות אחר לכל מטרה או למכור פריט מפרטי המידע, התוכן, המוצרים או השירותים שמקורם במסמך זה. תוכן המבחנים, לרבות טקסט, תוכנה, תמונות, גרפיקה וכל חומר אחר המוכלל במסמך זה, מוגן על ידי זכויות יוצרים, סימני מסחר, פטנטים או זכויות יוצרים וקניין רוחני אחרות, ועל פי כל דין; כל זכות שאינה ניתנת במסמך זה במפורש, דינה כזכות שמורה.

951-EVR-019-5D-SOF-net

9512

951-01-05-04-01-01-018-019-03